

บทคัดย่อ

โครงการวิจัยการเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์หาดทรายสูงบ้านลาดเจริญ ตำบลนาแว อำเภอยะรัง จังหวัดอุบลราชธานี มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาสภาพบริบทชุมชน ระบบนิเวศลุ่มน้ำโขง ศึกษาศักยภาพหาดทรายสูงบ้านลาดเจริญเพื่อการบริหารจัดการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ศึกษาพัฒนาการจัดการท่องเที่ยวหาดทรายสูงที่ผ่านมา สร้างการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ และหารูปแบบการจัดการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์อย่างมีประสิทธิภาพของหาดทรายสูงบ้านลาดเจริญ ตำบลนาแว อำเภอยะรัง จังหวัดอุบลราชธานี การดำเนินการวิจัยใช้กระบวนการงานวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม แบบงานวิจัยเพื่อท้องถิ่น พื้นที่เป้าหมายและกลุ่มเป้าหมายชุมชนบ้านลาดเจริญ หมู่ที่ 10 ตำบลนาแว อำเภอยะรัง จากการดำเนินการวิจัยพบว่า ระบบนิเวศน์แม่น้ำโขง ระบบนิเวศน์แม่น้ำโขงของบ้านลาดเจริญ หมายถึง ในช่วงฤดูแล้ง น้ำลดลงเต็มที่ทำให้พื้นที่มีเกาะแก่งหิน และหาดทรายผุดขึ้นมา ให้เห็นอย่างสวยงามตระการตา ด้านทิศตะวันออกของหมู่บ้านจะเป็นบริเวณเว้าน้ำกว้างใหญ่ ทั้งยังเกิดระบบนิเวศต่าง ๆ อย่างมากมาย ซึ่งในพื้นที่บ้านลาดเจริญมีระบบนิเวศน์ของแม่น้ำโขง เว้าแก่งแม่ฟัก ปากห้วยชี โบกปลาล้าง หาดทรายสูง คอนหมู แก่งคันแยง บุ่งส้มโฮง บุ่งน้ำใส บุ่งหินเก็ง ปากช่องคันแยง หน้าผาหินสิ่ว ท่านาแว หินเข้ หาดผิन्नอย หาดพละกาย ถ้ำพระ ถ้ำเสือ คอนวัว ถ้ำคันสะลิง ชุมชนบ้านลาดเจริญมีการก่อตั้งและดำเนินงานด้านการท่องเที่ยวมาตั้งแต่ พ.ศ.2547 และยังคงดำเนินการจนถึงปัจจุบัน จากการเข้ามาสนับสนุนของภาครัฐ เนื่องจากเห็นว่าชุมชนตั้งอยู่ในทำเลทางภูมิศาสตร์ที่อยู่ริมแม่น้ำโขง มีทัศนียภาพที่สวยงามเป็นที่ดึงดูดแก่นักท่องเที่ยว มีทรัพยากรการท่องเที่ยวของชุมชนที่หลากหลาย เช่น หาดทรายสูง คอนหมู คอนวัว และขั้วนางนี้ เป็นต้น และยังมีบ้านพักโฮมสเตย์ที่มีคุณภาพและได้มาตรฐานรับรองจากกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา รวมถึงมีระบบสาธารณูปโภค / สิ่งอำนวยความสะดวกภายในชุมชนได้แก่ ป้ายบอกทาง ลานจอดรถ ระบบไฟฟ้า ระบบน้ำประปาหรือน้ำสะอาด ระบบการรักษาความปลอดภัย ระบบการติดต่อสื่อสาร ศูนย์บริการนักท่องเที่ยว ที่พักสำหรับนักท่องเที่ยว ร้านอาหาร ร้านขายของที่ระลึก สถานการณ์การท่องเที่ยวของชุมชนลาดเจริญมีข้อจำกัด ดังนี้

1. การจัดระบบการและการมีส่วนร่วมของชุมชน
2. การจัดสภาพแวดล้อมและการจัดระเบียบชุมชนท่องเที่ยว
3. การนำเสนอข้อมูลในระดับต่าง ๆ และการกำหนดโปรแกรมให้สอดคล้องกับวิถีชุมชนบ้านลาดเจริญ
4. การเชื่อมเครือข่ายการท่องเที่ยวในพื้นที่ใกล้เคียง แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวของชุมชน

ชุมชนบ้านลาดเจริญมีเป้าหมายที่จะพัฒนาการท่องเที่ยวของชุมชนให้ยั่งยืนและเป็นชุมชนเข้มแข็งในแถบลุ่มน้ำโขงโดยมีจุดเริ่มต้นจากความร่วมมือสมาชิกในชุมชนเป็นหลัก ผนวกกับทรัพยากรทางธรรมชาติที่เอื้อประโยชน์ทางการท่องเที่ยวให้กับชุมชนซึ่งในขณะนี้ทางชุมชนได้ร่วมมือกับองค์การบริหารส่วนตำบลนาแว ตลอดจนภาคีและองค์กรต่าง ๆ ทั้งในและนอกพื้นที่ขับเคลื่อนการพัฒนาการท่องเที่ยวของชุมชนให้เป็นที่ยอมรับถึงศักยภาพด้านการท่องเที่ยวของชุมชน ทีมวิจัยและชุมชนจึงร่วมกันเสนอแนวทางในการทดลองปฏิบัติการดังนี้ แนวทางการสื่อสารและการนำเสนอข้อมูลแหล่งท่องเที่ยวหาดทรายสูง แนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพด้านการจัดการท่องเที่ยวลาดเจริญ แนวทางการจัดการท่องเที่ยวโดยนำเสนอกับภายนอก

ทดลองการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์หาดทรายสูงบ้านลาดเจริญ เพื่อประเมินผลของการจัดการท่องเที่ยวตามรูปแบบที่เกิดขึ้นจากการทำงานวิจัย สรุปผลการวิจัย นักวิจัยบ้านลาดเจริญมีรูปแบบการจัดการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์อย่างมีประสิทธิภาพของหาดทรายสูงบ้านลาดเจริญ ตำบลนาแว อำเภอเขมราฐ จังหวัดอุบลราชธานี คือ 1) รวบรวมและศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับบริบทชุมชน ระบบนิเวศชุมชน ศักยภาพการท่องเที่ยว พัฒนาการ และการจัดการท่องเที่ยวที่ผ่านมาของชุมชน 2) วิเคราะห์สถานการณ์การท่องเที่ยวของชุมชน และปัญหา ด้านการจัดการท่องเที่ยวของชุมชน 3) กำหนดแนวทางพัฒนาและการจัดการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์อย่างมีประสิทธิภาพ และ 4) สรุปและประเมินผลการจัดการท่องเที่ยวเป็นระยะ